Oprør mod kønsstereotyper og neokonservatisme

Der er brug for at udfordre konformitet og ensretning. Fristeder er en platform for andre logikker end de autoritære og undertrykkende.

Af Anna Storr-Hansen og Kia Ditlevsen

»Er du den eneste uden kæreste, friværdi og børn? Kom foran, når du er bagud«.

Det stod der på forsiden af et dameblad for nylig.

Hensigten er måske sød - bladet vil fortælle kvinder, at det er okay ikke at være på toppen, men samtidig er det med til at *skabe kriterierne* for at være på toppen, når det fortæller os, hvordan vi så kommer derop – underforstået at det vil vi jo alle sammen.

»Kom foran, når du er bagud« - hvad nu hvis man ikke *vil* 'foran', hvad nu hvis man vil skide friværdi og kernefamiliedrømme et stykke?

Hvad nu hvis man vil noget andet, noget federe?

Karriere, kernefamilie og hektisk forbrug er de mål, vi alle sammen forventes at stræbe efter.

Demonstration for flere fritsteder, København den 1. maj 2007.
Foto: Mark Knudsen/Monsun.

Samfundet er i det hele taget præget af neo-konservative normer – ideen om 'det rette liv' er så stinkende konform og med brun sovs og kartofler, at de borgerlige slet ikke behøver føre kulturkamp. Normerne bliver ikke sagt ret meget imod, og det kan være svært at undslippe deres kvælertag.

I Japan omtaler ministre kvinder som fødemaskiner, i Danmark siger familieministeren, at vi skal føde flere børn – alt sammen i samfundsøkonomiens tjeneste.

Samtidigt kan homoseksuelle ikke adoptere, lesbiskes ret til insemination angribes og transseksualitet opfattes som en sygdom.

Signalet er klart. Det er kun er én rigtig måde: den heteroseksuelle kernefamilie.

Samtidig får vi at vide, at vores liv skal leves og styres med stålsat fremdrift, så vi på samlebånd kommer veltrimmede og 'rigtige' ud – ingen 'fjumreår', ingen slinger i valsen – den rette vej er defineret på forhånd. Retter du ikke ind, bliver du straffet.

Vi skal konstant planlægge vores liv og søge 'opad' i et indiskutabelt hierarkisk system, hvor sociale relationer reduceres til karrierefremmende netværk, hvor kreativitet kun er noget værd, når den kan skabe profit. Vores liv skal formes til fordel for Danmarks konkurrenceevne, lyder mantraet.

Fordi normen er allestedsnærværende og ikke bliver problematiseret med tydelige modbilleder, kryber den langsomt ind i vores egne forventninger til os selv og vores liv – pludselig står man der og snakker om at have det fede studiejob og *føler* sig bagud.

Normen snævrer ind: Der skal så lidt til, så falder man udenfor og bliver set som utilstrækkelig, afvigende eller usynlig. En behåret armhule eller kusse er nok, hvis du er kvinde.

Når man falder udenfor, er man særligt udsat for machokulturens aggression - racisme, sexisme, homofobi, hate-crimes og vold der præger de københavnske gader.

Vi har brug for udfordre normerne, konformiteten, ensretningen og dens hadefulde udtryk. Vi har brug for at se kraftfulde udfordringer i levende live.

Fristeder har to funktioner i denne udfordring - og derfor er angrebene på Christiania og Ungdomshuset angreb på meget mere end

specifikke steder.

Fristeder er for det første synlige modsvar til den kulturelle ensretning, som gennemsyrer flere og flere menneskelige relationer. De viser, at andre logikker og normer er mulige og de provokerer normens totalitet, ridser i lakken og udfordrer den passive accept af tingenes tilstand.

For det andet kan fristederne være platforme for udadrettet politik. Vi kan ikke skabe befriede enklaver i et lortesamfund, men vi kan godt skabe rum, hvor vi sammen beslutter os for at konfrontere samfundets undertrykkende strukturer.

Gør vi det, kan vi give rum og styrke til fx kvinder og homoer, som nedvurderes i det omgivende samfund. Vi kan afprøve vores ideer – vi kan flyve og fejle, eksperimentere og skabe noget fedt sammen. Og tage det med os ud i verden.

Vi skal skabe rum, som synligt og igennem hverdagspraksis gør op med latterlige ideer. Hvor kriterierne for at være toppen ikke handler om kønsstereotyper, forbrug og rundsave på albuerne.

Kampen for fristeder er en kamp for andre logikker end de autoritære, undertrykkende og udbyttende, der dominerer nu.

Vi vil have fristeder, fordi vi vil solidaritet frem for egoisme, fællesskab frem for konkurrence og ligeværdighed frem for underordning. Vi vil skabe relationer der ikke er gennemsyret af konkurrence og udbytning.

Vi vil lave en ikke-kommerciel kultur, som bygger fællesskaber op, der ikke handler om lønarbejde og individuel karriere.

Vi vil lave en kultur der bryder med de stereotype forestillinger om køn og seksualitet.

Vi skal ha' fristeder, så vi kan udleve og opdyrke en kultur, der er et mangfoldigt udtryk for, hvad det vil sige at være menneske.

Besøg hjemmesiden for KRAN

Og husk – alle jer der kæmper på alle mulige måder - historisk har vi kun vundet ting gennem kamp, vi får ikke noget foræret - så kampen fortsætter – fristeder alle steder!

Anna Storr-Hansen og Kia Ditlevsen med i den feministiske aktions- og basisgruppe KRAN.

Artiklen er en tale, som blev holdt ved en demonstration for fristeder i København den 1. maj 2007.

Besøg Kontradoxas debatforum